

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.132
про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувач ступеня доктора філософії Бакаєвич Костянтин Олегович 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2021 році Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» за спеціальністю «Біологія», з 2023 р. й дотепер працює завідувачем навчальної лабораторії радіомовлення кафедри журналістики та нових медіа Факультету журналістики в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка; з 2024 р. й дотепер за сумісництвом працює викладачем на кафедрі журналістики та нових медіа Факультету журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Журналістика»

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.132 Київського столичного університету імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ, від 29 травня 2026 року № 415, у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради:
ЗРАЖЕВСЬКА Ніна Іванівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри міжнародної журналістики Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

ІВАЩЕНКО Вікторія Людвігівна, доктор філологічних наук, професор, заступник декана з наукової роботи та міжнародної діяльності, професор кафедри медіапродюсування та видавничої справи Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;
ПОГРЕБНЯК Інга Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та нових медіа Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Офіційні опоненти:

ЗИКУН Наталія Іванівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, декан Факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, професор кафедри соціальних комунікацій, словесності та культури Державного податкового університету;

КОВАЛЬОВА Тетяна Вікторівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри журналістики та філології Факультету іноземної філології та соціальних комунікацій Сумського державного університету.

На засіданні 30 липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 06 Журналістика Бакаєвичу Костянтину Олеговичу на підставі прилюдного захисту дисертації «Особливості трансформації українських медіа в сучасному інформаційному просторі» за спеціальністю 061 Журналістика.

Дисертацію виконано у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ.

Науковий керівник: Георгієвська Вікторія Володимирівна, доктор наук з соціальних комунікацій, професор, професор кафедри журналістики та нових медіа Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація Бакаєвича Костянтина Олеговича «Особливості трансформації українських медіа в сучасному інформаційному просторі», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 06 Журналістика за спеціальністю 061 Журналістика, є завершеною, самостійною роботою, що містить науково обґрунтовані результати, актуальність, наукову новизну, теоретичне та практичне значення і відповідає п. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 № 44

(зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.2.2017 за № 155/30023. Дисертація Бакаєвича Костянтина Олеговича та наукові публікації, у яких висвітлено наукові результати дисертації, виконані на належному науковому рівні з дотриманням академічної доброчесності. Бакаєвич Костянтин Оленгович на високому рівні оволодів методологією наукової та педагогічної діяльності, набула теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Здобувач вільно володіє матеріалом.

Здобувач має в 11 публікаціях, а саме: 3 опубліковані у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 1 (з них у співавторстві) в науковому виданні, проіндексованому у базі даних Web of Science Core Collection; 7 публікацій, у яких додатково висвітлено наукові результати дисертації.

1. Бакаєвич К. Український телемарафон «Єдині новини» під час повномасштабного російського вторгнення: пропаганда, піар чи необхідність? Інтегровані комунікації. 2024. № 1 (17). С. 139–145. DOI: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2024.1718>.

2. Бакаєвич К. О. Переваги та недоліки поширення новинного контенту на відеохостингу «YouTube» під час повномасштабного вторгнення. Обрії друкарства. 2024. № 1 (15). С. 6–18. DOI: [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2024.1\(15\).292890](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2024.1(15).292890).

3. Бакаєвич К. О. Нові формати в українських медіа під час повномасштабного вторгнення. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського, серія «Філологія. Журналістика». 2024. Т. 35 (74), № 6. С. 344–349. DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/53>.

4. Kharkevich N., Marunchak V., Zhelikhovska N., Bakaievych Y., Bakaievych K. Online media: the development of journalism in the digital space of Ukraine. REVISTA UNIVERSIDAD Y SOCIEDAD Universidad y Sociedad. 2025. Vol. 17, no. 5. e5361. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001604015300007>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Іващенко Вікторія Людвігівна, доктор філологічних наук, професор, заступник декана з наукової роботи та міжнародної діяльності, професор кафедри медіапродюсування та видавничої справи Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження:

1. У різних частинах роботи (сс. 3–4, 22–24, 75–76) дещо нівелюються межі між об'єктом та предметом: ідеться то про «українські медіа» загалом, то про «українські онлайн-медіа»; в емпіричній базі — про редакції з виразним традиційним або змішаним профілем. Автор зазначає, що всі вони мають цифровий компонент, проте для концептуальної чіткості бажано було б у вступі або в методології дослідження увиразнити, що саме є ядром наукового пошуку — уся медіасистема чи передусім її цифровий сегмент. Тоді емпірична вибірка була б переконливішою.

2. Поняття «економіка солідарності» потребує чіткого авторського визначення. У висновках (с. 182) це поняття вживано на означення самостійно обґрунтованого результату. У таблиці моделей монетизації онлайн-медіа (сс. 229–230) як самостійні різновиди представлені донатна, членська, грантова, гібридна та ін. моделі, тоді як «економіка солідарності» немає виразного статусу як окрема аналітична одиниця. Через це не зовсім зрозуміло, чи це нова модель доходу, чи надбудова над уже відомими моделями, яка пояснює мотивацію підтримування.

3. Емпірична база з 27 респондентів (с. 78), сформована через цілеспрямований відбір, професійні контакти та метод «снігової кулі», є достатньою для якісного аналізу й виявлення тенденцій, але не для статистично репрезентативних висновків про весь український медіаринок. Позитивно, що автор це частково визнає в обмеженнях, однак далі в тексті висновки все ж таки сформульовано ширше, ніж дозволяє логіка такої вибірки. Зауваження стосується не самої вибірки, а меж її узагальнення.

4. Дещо зайвими, на наш погляд, видаються такі дублювання в тексті дисертації: а) слова «правових» у назвах п. 1.2 та п. 1.3 («політико-правові чинники» та «нормативно-правові чинники»), що провокує часткове дублювання й дослідницького матеріалу в описі правових засад; б) положень про теоретичне й практичне значення дослідження у висновках на сс. 191–192, адже цю інформацію традиційно подають у вступі в окремих рубриках; в) списку публікацій здобувача в Додатку А (сс. 223–225).

Погребняк Інга Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та нових медіа Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження:

1. Відповідно до теми дисертації мова мала йти про інформаційний простір і українські медіа (особливості і трансформації), але значна частина роботи охоплює проблематику медіаринку, монетизації, комерціалізації інформаційного продукту, фінансування медіа тощо. Навіть у ключових словах роботи зазначено: медіаекономіка, класифікація економічних моделей медіа, грантове фінансування. Таким чином, автор дещо виходить за межі означеної теми.

2. Задекларована мета дослідження надає темі нових означень, адже заявлено про аналіз «трансформаційних явищ українських онлайн-медіа в умовах сучасного інформаційного простору, зокрема під впливом економічних чинників» (стор. 3). Із вказаних семи завдань роботи п'ять ґрунтуються навколо понять «медіаринок», «економічні чинники», «економічні моделі», «фінансова стійкість» (стор. 3–4).

3. Вимагають кореляції визначення об'єкта і предмета, адже представлений зразок не містить натяку на економічні важелі, але, вказуючи хронологічні межі дисертації, автор зазначає, що «обраний період є репрезентативним для аналізу трансформації українського медіаринку» (стор. 32).

4. У роботі спостерігаємо загальні визначення без конкретизації персоналій і наукових доробок, а саме: «у більшості наукових праць», «у науковій площині наявні дослідження окремих різновидів бізнес-моделей медіа» (стор. 119) тощо.

5. У тексті роботи зустрічаються помилки мовностилістичного характеру, технічні недоліки: «стали позиції» (стор. 3), «у їхніх роботах» (стор. 19), «на домінантної моделі» (стор. 81), «дана особливість» (стор. 147) тощо.

Зикун Наталія Іванівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, декан Факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, професор кафедри соціальних комунікацій, словесності та культури Державного податкового університету, зауваження:

1. У назві дисертації та в окремих положеннях вступу заявлено широкий об'єкт дослідження – українські медіа в сучасному інформаційному просторі. Водночас емпірична частина роботи переважно зосереджена на медіа, які мають виразний цифровий або онлайн-компонент. Доцільно було б ще чіткіше окреслити межі узагальнення отриманих результатів.

2. Вибірка з 27 редакцій є релевантною для якісного аналізу тенденцій (с. 228), однак вона не може претендувати на статистичну репрезентативність усього українського медіаринку. У роботі це обмеження частково враховане, проте варто було б послідовніше розмежовувати емпірично підтверджені результати та ширші аналітичні узагальнення.

3. У дисертації використовуються поняття “опитування”, “анкетування”, “відкриті відповіді”, “глибинні інтерв'ю” та “кейс-аналіз” (с. 4). Методологічно доцільним було б точніше розвести ці поняття, зокрема чіткіше показати, де йдеться про структурований інструмент збору даних, а де – про якісний аналіз експертних відповідей.

4. Авторська типологія бізнес-моделей медіа є змістовною і науково продуктивною (с. 122–123). Водночас через свою багатовимірність вона може бути дещо складною для оперативного практичного використання редакціями.

Перспективним виглядало б створення на її основі короткого інструменту самодіагностики для медіаорганізацій.

5. Концепт “економіки солідарності” є цікавим і перспективним (с. 182-183), однак потребує подальшої теоретичної розробки та чіткішого розмежування з такими поняттями, як донати, членство, краудфандинг, благодійна підтримка і передплатна модель.

6. Зв'язок між довірою аудиторії та фінансовою стійкістю медіа в роботі переконливо описано на якісному рівні с. 38). Водночас цей аспект міг би бути посилений додатковими кількісними індикаторами або порівняльними метриками, які дали б змогу точніше вимірювати вплив довіри на готовність аудиторії підтримувати медіа фінансово.

Ковальова Тетяна Вікторівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри журналістики та філології Факультету іноземної філології та соціальних комунікацій Сумського державного університету, зауваження:

1. У назві дисертації та в окремих положеннях вступу заявлено широкий об'єкт дослідження – українські медіа в сучасному інформаційному просторі. Водночас емпірична частина роботи переважно зосереджена на медіа, які мають виразний цифровий або онлайн-компонент. Доцільно було б ще чіткіше окреслити межі узагальнення отриманих результатів.

2. Вибірка з 27 редакцій є релевантною для якісного аналізу тенденцій (с. 228), однак вона не може претендувати на статистичну репрезентативність усього українського медіаринку. У роботі це обмеження частково враховане, проте варто було б послідовніше розмежовувати емпірично підтверджені результати та ширші аналітичні узагальнення.

3. Авторська типологія бізнес-моделей медіа є змістовною і науково продуктивною (с. 122–123). Водночас через свою багатовимірність вона може бути дещо складною для оперативного практичного використання редакціями.

Перспективним виглядало б створення на її основі короткого інструменту самодіагностики для медіаорганізацій.

4. Концепт «економіки солідарності» є цікавим і перспективним (с. 182–183), однак потребує подальшої теоретичної розробки та чіткішого розмежування з такими поняттями, як донати, членство, краудфандинг, благодійна підтримка і передплатна модель.

5. Зв'язок між довірою аудиторії та фінансовою стійкістю медіа в роботі переконливо описано на якісному рівні (с. 38). Водночас цей аспект міг би бути посилений додатковими кількісними індикаторами або порівняльними метриками, які дали б змогу точніше вимірювати вплив довіри на готовність аудиторії підтримувати медіа фінансово.

Зражевська Ніна Іванівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри міжнародної журналістики Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, побажання:

1. Ми маємо справу не просто з дослідженням змін медіа, ми говоримо про процес, свідками якого ми є і в якому зараз перебуваємо. Зрозуміло, що в останні роки українська журналістика переживає такі випробування, як війна, соціальні зміни, розвиток цифрових технологій і зміна поведінки аудиторії. І головне, ми бачимо, як військові дії змусили медіа оновлювати свої підходи та сенси. Саме в цьому контексті дисертація, як зазначали колеги, є дуже актуальною. Особливо важливим є те, як медіа зберігають свою стійкість під час сучасних викликів. Я підтримую цю дисертацію, вона дійсно актуальна й важлива. Костянтин Олегович, безумовно, гідний ступеня доктора філософії. Я підтримую рішення ради, а також висновки всіх опонентів і рецензентів.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.132 присуджує Бакаєвичу Костянтину Олеговичу ступінь доктора філософії з галузі знань 06 Журналістика за спеціальністю 061 Журналістика.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.132

Ніна ЗРАЖЕВСЬКА

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.132 присуджує Бакаєвичу Костянину Олеговичу ступінь доктора філософії з галузі знань 06 Журналістика за спеціальністю 061 Журналістика.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.132

Ніна ЗРАЖЕВСЬКА